

Võõrkeelee kompetentsid keeleoskustasemetel A1-C2

Keeleoskustase ja selle kirjeldus EKÖR ¹ üldskaalas	A1	Mõistab ja kasutab igapäevaseid väljendeid ja lihtsamaid fraase, et oma vajadusi rahuldada. Oskab ennast ja teisi tutvustada ning pärida elukoha, tuttavate inimeste ja asjade järele ning vastata sama ringi küsimustele. Suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluspartner räägib aeglaselt ja selgelt ning on valmis aitama.			
Kuidas keelt kasutab		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Suudab suhelda lihtsas keeles, kui suhtluspartner on nõus teda parandama, öeldut aeglasemalt kordama või ümber sõnastama. Teab ja kasutab lihtsaid põhiväljendeid, sõnu ja fraase iseenda ja oma konkreetsete vajaduste ja mõne konkreetse olukorra, paiga kohta. Hääldusest võivad mõningase pingutusega aru saada need emakeelsed kõnelejad, kes sama keele kõnelejatega sageli kokku puutuvad. Teksti moodustamisel on iseloomulikud üksikud äraõpitud tarindid ja lausemallid, kuid neid kasutades tuleb ette vigu. Seob sõnu ja fraase lihtsate ja väheste sidesõnadega. Teeb sageli pause, et otsida väljendeid, hääldada võõramaid sõnu või korrigeerida sõnastust.		Suudab jälgida väga aeglast ja hoolika hääldusega juttu, vajades sisu tabamiseks rohkelt pause.	Mõistab väga lühikesi, lihtsaid tekste fraas- haaval, leides tuttavaid nimesid, sõnu ja tuntumaid fraase ning lugedes vajadust mööda mitu korda.	Oskab moodustada lihtsaid lauseid ja küsimusi ning nendele vastata. Oskab kasutada kõige lihtsamaid igapäevaseid viisakusväljendeid (tervitades, hüvasti jättes, ennast tutvustades; oskab öelda „tänan“, „palun“, „vabandust“ jms).	Oskab ümber kirjutada tuttavaid sõnu ja lühikesi käibefraase, nagu lihtsamad sildid ja juhised, tarbe- esemete ja poodide nimetused jms. Oskab kirjalikult küsida ja edastada isikuandmeid, kirjutada oma nime, aadressi, rahvust, vanust ja sünni- aega ning arve ja kuupäevi (nt hotelli registreerimisplangil).
Keeleoskustase ja selle kirjeldus EKÖR üldskaalas	A2	Mõistab lauseid ja sagelikasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (näiteks info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel. Oskab lihtsate fraaside ja lausete abil kirjeldada oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendada oma vajadusi.			
Kuidas keelt kasutab		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Tuleb lühikesi igapäevaseid väljendeid kasutades toime lihtsates konkreetsetes olukordades (isikute ja igapäevatoimingutega seonduv). Igapäevavajadustega piirnev napp sõnavara võimaldab rahuldada põhilisi suhtlus- vajadusi, kuid ettenägematus olukorras võib tekkida pause ja suhtlusraskusi ning seetõttu võib olla sunnitud sõnumit lihtsustama. Kõne on takerdunud, hääldus üldjuhul piisavalt selge, kuigi võõras aktsent on märgatav. Oskab paluda kordamist, anda märku, et saab jutust aru või ei suuda teise juttu jälgida. Oskab lühikeste konkreetset laadi igapäevaste tekstide ja suuliste teadete üldise tähenduse kontekstis tuletada tundmatute sõnade arvatavat tähendust. Moodustab teksti lihtsate sidesõnadega seotud lihtfraasidest ja lausetest, kasutades ja varieerides põhimalle, meeldejäetud fraase ja käibeväljendeid. Võib kirjutada sõnu ja väljendeid häälduspäraselt ehk mitte alati õigesti. Teeb sageli vigu ka grammatika põhivaras, siiski on enamasti selge, mida öelda tahab.		Mõistab selget ja aeglast kõnet, selgelt ja aeglaselt hääldatud fraase jm väljendeid, mis seostuvad töövaldkonnaga ning suudab üldiselt tabada mõtte- vahetuse teemat.	Mõistab lühikesi, lihtsaid tekste, mis sisaldavad sagedasti kasutatavaid ja rahvus- vahelise levikuga sõnu.	Tuleb toime lihtsa igapäevase tööise suhtlusega, kui see seisneb lihtsas ja otseses infovahetuses tuttava- teemal. Suudab vahetada lihtsaid lauseid, kuid mõistmis- raskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida. Oskab tervitamisel ja pöördumisel kasutada iga- päevaseid viisakusväljendeid. Oskab esitada kutset, teha ettepanekut ja vabandada; oskab kutsele, ettepanekule ja vabandusele vastata.	Oskab kirjutada lihtsamaid fraase ja lauseid igapäevastel tööalastel teemadel (nt juhatada, kuidas kuhugi minna). Oskab väljendada tänu või esitada vabandust lihtsas lühikeses töö- alases kirjas, kirjutada lühikesi sõnumeid ning täita lihtsaid planke. Oskab kuulamise järgi kirja panna lühikesi ja lihtsaid teateid, kui tal on võimalus paluda neid korrata või teisiti sõnastada. Oskab kirjutada lühikesi lihtsaid teateid, mis puudutavad talle vajalikke asju.

¹ Euroopa keeleõppe raamdokument https://www.hm.ee/sites/default/files/euroopa_keelee6ppe_raamdokument.pdf

Keeleoskustase ja selle kirjeldus EKÖR üldskaalas	B1	Mõistab kõike olulist endale tuttavale teemal, nagu töö, kool, vaba aeg vm. Saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse. Oskab koostada lihtsat teksti tuttavale või enda jaoks huvipakkuvale teemal. Oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada-selgitada oma seisukohti ja plaane.			
Kuidas keelt kasutab		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Oskab keelt piisavalt, et väljendada igapäeva teemadel (nt perekond, huvialad, töö, reisimine, päeva-sündmused) ning sõnastada mitmesuguseid vajadusi. Väljendab oma mõtteid lihtsate lausete järjendina, kasutab sagedasi väljendeid ja neutraalset keelt. Jutus võib ette tulla takerdusi ja kaudset väljendust. Valdab põhisisu, kuid teeb vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõras. Teab ja oskab kasutada erialaseid mõisteid ja termineid. Piiratud sõnavara võib põhjustada kordamist või ka sõnastusraskusi. Kontekstis suudab mõista tundmatuid sõnu ja järeldada lausete mõtet. Kui teema on tuttav või huvipakkuv, siis oskab ettevalmistuseta alustada, jätkata ja lõpetada lihtsat silmast-silma vestlust; korrata eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist ja hoida juttu õigel kursil; kaasata teisi mõttevahetusse. Oskab arusaadavalt väljendada, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust. Aegajalt võib jääda arusaamatuks, mida ta öelda tahab. Hääldus on selge ja arusaadav, kuigi aegajalt on märgata võõrast aktsenti ja hääldusvigu. Oskab tavaolukorras üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.		Mõistab olulisemat selgest kirjakeelsest jutust, millega puutub igapäevaselt tööl kokku. Suudab igapäevases vestluses jälgida selge hääldusega pöördumist, aegajalt võib paluda kordamist või selgitust.	Loeb rahuldava arusaamisega otsesõnalisi faktipõhiseid tekste, millega tööalaselt kokku puutub.	Oskab avaldada arvamust, anda ja küsida infot igapäeva-elu või isiklike asjade kohta. Oskab esitada võrdlemisi ladusaid, kuid üldsõnalisi kirjeldusi oma huvivaldkonna teemade piires. Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases tööolukorras.	Oskab kirjutada otse-sõnalisi seotud tekste ja täita tüüpdokumente. Oskab üsna täpselt edasi anda infot ja mõtteid nii abstraktsel kui konkreetsel teemal, üle küsida teavet ja paluda selgitusi ning anda neid ise.
Keeleoskustase ja selle kirjeldus EKÖR üldskaalas	B2	Mõistab keerukate abstraktsel või konkreetsel teemal tekstide ning erialase mõttevahetuse tuuma. Suudab spontaanselt ja ladusalt vestelda sama keele emakeelse kõnelejaga. Oskab paljudel teemadel luua selget, üksikasjalikku teksti ning selgitada oma vaatenurka, kaaluda kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi.			
Kuidas keelt kasutab		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Oskab keelt piisavalt, et sõnu otsimata selgesõnaliselt kirjeldada vajalikku, väljendada seisukohti ja esitada põhjendusi. Kasutab ka liitlauseid ja lauselühendeid. Oskab küllaltki ladusalt ja spontaanselt suhelda emakeelsete kõnelejatega, ilma et ta neile tahtmatult nalja teeks, neid ärritaks või neilt tavapärasest erinevat käitumist eeldaks. Suudab mõningase pingutusega osaleda ja kaasa rääkida arutelus, isegi kui kasutatakse argikeelt ja kõnetempo on kiire. Oskab väljendada olukohaselt ja suudab vältida suuremaid sõnastusvigu. Valdab üldiste kõneainete ja oma tegevusala piires ulatuslikku sõnavara. Sõnakasutus on üldjoontes täpne. Korduste vältimiseks oskab väljendust enamasti varieerida, sõnavara lüngad võivad siiski põhjustada takerdust või kaudset väljendust, kuid see ei takista suhtlust. Oskab arusaamiseks kasutada eri strateegiaid (nt kuulates olulisele keskendumine, teksti mõistmine konteksti abil). Oskab sekkuda arutellu ja toetada selle käiku, näidates, et mõistab kuuldu, haarates teisi kaasa, andes tagasisidet ning lisades omapoolseid seisukohti ja järeldusi jne. On võimeline kohanema mõttevahetuse suuna, stiili või rõhuasetuse muutustega. Oskab kõnelust olukohaselt alustada, jätkata ja lõpetada, kuid ei pruugi seda alati teha kõige kohasemal viisil. Oskab kasutada käibefraase (nt „See on hea küsimus”), et kõnevooru hoides mõtte sõnastamiseks aega võita. Kõnetempo on enamvähem ühtlane ka pikemate kõnelõikude korral, võib kõhelda vormide ja väljendite valikul, kuid pikemaid pause teeb harva. On omandanud selge, loomuliku häälduse ja intonatsiooni. Oskab kirjutada selgelt ja arusaadavalt, järgides teksti paigutamise ja liigendamise tavaid, kirjavahe-märgistus on korrektne. Ei tee väärarvutamist põhjustavaid grammatikavigu.		Mõistab suhteliselt pika ja keeruka ühiskeelse jutu, kuid ka oma erialase väitluse põhisisu nii konkreetse kui ka abstraktsel teemal puhul. Suudab jälgida pikka juttu ja keeruka sisuga vaidlust juhul, kui teema on tuttav ja vestluse suunda toetavad selged märksõnad.	Loeb suuresti ise-seisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist ning kasutades sobivaid abimaterjale. Tal on suur aktiivne lugemissõnavara, kuid raskusi võib olla vähemtuntud idioomide mõistmisega.	Oskab esitada selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid mitmesugustel oma huvivaldkonna teemadel. Oskab kommentaaride ja asjakohaste näidete toel mõttekäike laiendada ja põhjendada.	Oskab kirjutada selgeid, üksikasjalikke tekste oma huvivaldkonna teemade piires, sünteesides ja hinnates mitmest allikast pärit infot ja arutluskäike. Oskab kirja panna sõnumeid ja arvamusid ning seostada neid teistelt kuulduga.

Keeleoskustase ja selle kirjeldus EKÕR üldskaalas	C1	Mõistab pikki ja keerukaid tekste, tabab ka varjatud tähendust. Oskab end spontaanselt ja ladusalt mõistetavaks teha, väljendeid eriti otsimata. Oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii avalikes, õpi- kui ka tööoludes. Oskab luua selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutades sidusvahendeid ja sidusust loovaid võtteid.			
Kuidas keelt kasutab		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Oskab mitmekesisest keelevarast valida sobivaid vahendeid, et mõtteid selgelt sõnastada; ei pea piirama seda, mida väljendada tahab. Tunneb paljusid idioome ja argikeeleväljendeid, tajub registrivahetusi; siiski võib vajada mõne sõna kohta kinnitust, eriti kui selle hääldus on talle tundmatu. Suudab jälgida suhtlust, kus kasutatakse nt slängi, dialekti. Kasutab keelt enamasti paindlikult ja tulemuslikult, valdab emotsionaalset ja vihjelist keelepruuki, oskab teha nalja. Valdab rikkalikku sõnavara ja oskab sõnavaralünkadest üle saada kaudse väljenduse abil; sõnade otsimist või mõne väljendi vältimist tuleb ette harva. Tuleb ette väiksemaid keelevääratusi, kuid märkimisväärsed sõnakasutusvigu pole. Oskab teha kontekstis, grammatikas ja sõnavalikus peituvate vihjete toel järeldusi hoiakute, meeleolu ja kavatsuste kohta ning oletada, mida on järgmisena oodata. Oskab vabalt valida sobivaid fraase, millega sõna saada või kõnevooru hoides mõtlemisaega võita. Suudab oskuslikult siduda oma juttu teiste omaga. Oskab väljenduda ladusalt ja spontaanselt, peaaegu pingutuseta. Keerulisema teema korral võib loomulik, sujuv kõnevool siiski takerduda. Oskab varieerida intonatsiooni ja kasutab õigesti lauserõhku, et väljendada peenemaid tähendusvarjundeid. Oskab väljendusvahendite valikul lähtuda olukorrast ja sõnumi vastuvõtjast. Oskab valida olukohase ametlikkuse astme. Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ja neid on raske märgata.		Mõistab keelt piisavalt, et saada aru pikemast jutust abstraktsel ja keerukal teemal, mis ei pruugi olla tuttav, mille ülesehitus ei pruugi olla selge ja mille kõiki mõtteseoseid ei panda sõnadesse. Võib siiski küsida mõnd üksikasja, eriti kui hääldus on võõrapärane.	Mõistab üksikasjalikult pikki ja keerukaid tekste olenemata sellest, kas need kuuluvad tema valdkonda või mitte, kui vaid on võimalik raskeid kohti üle lugeda.	Oskab keerukal teemal esitada selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid. Oskab siduda allteemasid, arendada seisukohti ja lõpetada sobiva kokkuvõttega.	Oskab keerukal teemal kirjutada selgeid, hea ülesehitusega tekste, rõhutada seejuures olulist, toetada oma seisukohti selgituste, põhjenduste ja asjakohaste näidetega ning lõpetada sobiva kokkuvõttega.

Keeleoskustase ja selle kirjeldus EKÕR üldskaalas	C2	Mõistab vaevata kõike kuulnud ja loetut. Oskab resümeeida eri tüüpi suuliste ja kirjalike allikate teavet ja sõnastada neis esitatud põhjendusi ja arutlusi. Oskab end spontaanselt, ladusalt ja täpselt väljendada, eristades ka keerukamate situatsioonide peenemaid tähendusvarjundeid.			
Kuidas keelt kasutab		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Valdab mitmekesisest keelevara; oskab mõtteid paindlikult sõnastada, ühemõtteliselt väljenduda, vajaliku rõhutada või eristada. On võimeline sõnastama kõike, mida väljendada tahab, varieerides keelekasutust olukorra või vestluspartneri järgi. Oskab hästi kasutada idioome ja argikeelt, tajub konnotatiivseid tähendusi ² . Tajub emakeelekõnelejate väljendusviisis avalduvaid sotsiolingvistilisi ja ühiskondlik-kultuurilisi norme, oskab oma keelekasutuses neid arvestada. Oskab tulemuslikult vahendada sihtkeelt ja tema enda emakeelt kõnelevaid isikuid. Oskab vahendajana arvestada ühiskondlik-kultuurilisi ja sotsiolingvistilisi erinevusi. Sõnakasutus on järjekindlalt õige ja sobilik. Sõnavara on rikkalik. Oskab väljenduda loomulikult, pingutuseta ja takerdumata. Pause teeb vaid täpsema sõnastuse või sobiva näite ja selgituse otsimisel. Kasutab grammatiliselt õiget keelt järjekindlalt isegi siis, kui tähelepanu on mujal (nt ütluse planeerimisel või teiste asjaosaliste reageeringute jälgimisel).		Mõistab raskusteta iga-suguse kiirusega suulist keelt nii vahetus suhtluses kui ka meedias.	Mõistab ja oskab kriitiliselt tõlgendada pea igat laadi kirjalikke tekste, k.a abstraktsed, keeruka ülesehitusega või tugevasti argi-keelsed ilukirjandus- ja muud tekstid. Mõistab suuremat osa pikki ja keerukaid tekste, osates näha väga peeni stiili-varjundeid, selge-sõnalisi ja varjatud tähendusi.	Oskab üsna täpselt edasi anda peenemaid tähendusvarjundeid. Oskab vajadusel sujuvalt uuesti alustada ja raskeid kohti ümber sõnastada, ilma et vestluspartner seda õieti märkaks. Oskab rääkida selgelt, ladusalt, liigendatult ja loogiliselt, nii et kuulajal on lihtne olulist tähele panna ja meelde jätta.	Oskab selgelt ja ladusalt kirjutada keerukaid tekste asjakohases ja mõjusas stiilis; teksti loogiline ülesehitus aitab lugejal märgata olulist.

² - sõna põhitähendusega kaasnev tunde- või hinnangutähendus (mõeldakse normis levinud konnotatsioonide tundmist, nt sõna lake halvustavat tähendust või liite -ke kohatist õrnustähendust, nt emake).